

Burujabetzak ba al du
aukerarik gaur Hegoaldean?

Baiona · 2017/06/02

Hitzaldiaren ildoak

- Espainia krisi ikaragarri batean dago
- Eta Hego Euskal Herrian egoera paradoxiko bat bizi dugu egun
  - burujabetzarako aukera handiak izan arren...
  - inpultsu nazionalak lokartuta ematen du
- Zer gertatzen zaigu? Nondik jo?

Azken krisi finantzarioa

- Burbuila inmobiliarioa
- Zor pribatu ikaragarria: familiak, enpresak, bankuak
- Banketxeen erreskatea*
- Zor publikoaren emisioaz *
- 0,3tik 1,1 bilioi eurotara 5 urtetan
- Kalapita soziala, ekonomikoa...

Kudeaketa neoliberala

- Diru sarrerak ez dira ikutzen *
- Murrizketa sozialak * : osasuna, hezkuntza...
- Shock politikak * : lan legediaren eta negoziazio kolektiboaren erreforma, pentsio-sistema
- Austerizidioa *
- Irtenbiderik ez

**Gure kompetentzien eremuan,
Hegoaldeko gobernuek
politika berdina egiten dute**

Demokraziaren beraren krisia

- Enpresa pribatuek alderdiak finantziatzen dituzte
- Ordaina: legeak, konkurtsoak, gastu publikoa, infrastrukturak..
- Integrazioa: subentzioak, administrazio kontseiluak, ate birakariak...
- Desintegrazioa: mozal legea, doako justizia kolokan, kontenziosoaren kostuak...
- Hedabideen jabetzaren kontzentrazioa

**Korrupzio sistemikoa da
eta handiena, legala**

2014: Iubaki historikoak agerian

Krisi finantziero, ekonomiko eta sozialaz gain
eta Europako hauteskunderen eskutik...

- Monarkia
- Bipartidismoa
- Frankismoaren krimenen ezabaketa
- Korrupzioa
- Kataluniako auzia
- Uniformazio politikak
- Lurraren jabegoa
- Eliza

**XIX. mendetik konpondu gabekoak
1936, 1975, 2014...**

Hego Euskal Herrian paradoxak

- Krisia eta kudeaketa neoliberala izanik
  - Ondorio sozial ezberdinak (industria, langabezia gutxiago...)
  - Mobilizazioa sozialak, gurean ez da 15-Mrik
- Soberaniaren auzia:
  - Uniformizazioa areagotzen da krisiarekin
  - Gehiengo zabal bat alde: soziala, politikoa, sindikala....
- Borroka armatuaren bukaera
- Nafarroako gobernuan aldaketa
- Nahikari subjektiboaz aparte badaude burujabetzan interes objektibo eta larriak dituzten eragileak: kulturaren eragileak, sindikatuek...
- Eskozia eta Kataluniako erreferentzia

Are gehiago

- Bipartidismoaren krisiak ezker berri baten emergentzia ekarri du
  - European eskuin-muturra indartzen den bitartean
  - PSOEko hauteskunde primarioen emaitza
  - Fenomeno berria Espainiako historian
- Ikusteko dago E.A.ren “*trantsizio korporatiboa*” politika konbentzionalean eroriko den ala ez
  - Horixe gertatu baitzaie borroka armatua ardatzaz hartu zuten mugimendu soziopolitiko askori
  - *Ur zikinarekin batera umea ere joango al da estoldatik?*
- Gehiengo sindikala ez dago harrapatuta European hegemonikoa den kontzertazioaren logikan
  - Alternatibekin bat egin nahi duten indar sindikalak
  - Burujabetzan interes objektiboak dituztenak

Paradoxa

Zer dela eta,
hain baldintza egokiak edukita,
ez da indartzen prozesu soberanista bat
(bigarren *fronte* bat, Kataluniarekin batera)
gutxienez erkidegoan

Hipotesi bat besterik ez den erantzun mugatu bat

- Osatu gabe daude (edo eraikitze bidean) prozesu soberanista abiatzeko behar diren polarizazio politikoaren ardatzak, *gu-a* eta *haiek-a* bereizten dituztenak
- Edo beste modu baikorrago batean esanda: dagoeneko, nahiko isilean bada ere, bi nazio-prozesu eredu ezberdin hasiak dira talka egiten
  - Satisfakzioarena
  - Insatisfakzioarena
- Eta paraleloki
  - Kategoria zaharren inflazioa eta ahultze bat dago
  - Korreduria falta

Isilean bada ere, bi nazio-prozesu ereduk ari dira talka egiten

Gogobeteta daudenak

- Autogobernuari dagokionez, Urkulluren bi baldintza:
  - PNVk ez du bultzatuko PSOE edota PPren sostengurik ez duen estatutuaren erreforma (beto eskubidea espainolei)
  - Prozesua: herriari eliteen arteko adostasuna baiestea dagokio (Kataluniako herri aktibazioa ekidin)
- PNV-k estabilitate faktore gisa eskaintzen du bere burua
  - Gasteiz eta Madrilgo aurrekontuak
  - Kupoaren inguruko akordioa
- Aldebikotasunaren defentsa hertsia zer ikusia dauka eredu neoliberalaren defentsarekin

ereduen talka

Atsekabetuak (3 iturri edota talde)

- Politikoa
  - Ez dago Espainia demokratizatzerik... nazioen aitortzatik, ordea, indartuko da aukera hori
  - Aldebakartasunaren beharra
- Kulturarena
  - Euskarak bere gaina jo du erkidegoan, eta egoera larrian dago gainerako probintzian
  - Espagnolizazioaren normalizazio areagotzen ari da
- Sozioekonomikoa
  - Neoliberalismoaren hegemonia
  - Instituzioetan talka hori ez da garbi agertzen oraindik
  - Alternatibak inbisibilizatu egiten dira

Talka

Gogobeteta daudenak Atsekabetuen aurka...

- Proiektu autonomo eta nazionalzaleen aurkako jarrera instituzionala
  - Bezero sareen fenomeno integratio politikorako
  - Kulturari, politikan edo sindikalgintzan
- Konkretuki, sindikalismoaren aukerak geroz eta mugatuagoak dira estatus honetan
  - lan legeria eta segurantzaren soziala
  - negoziatzen kolektiboaren estatuzkoak
  - disidentzia sozialaren pertsekuzioa
  - Eusko Jaurlaritzaren jazarpen antisindikalaren eragile aktiboa da, patronalarekin batera

Talka honek...

- Heriotza baten tankera hartzen du unibertso abertzalean, honentzako dogma bihurtuta zegoen printzipio bat ukatzen baitu
- **Maltzagaren** metafora edo dogma paralisi egilea da egun
  - ez baita emango erabakitzeko eskubidea defenditzen dugunon arteko estrategia amankomun bat abiapuntuan behintzat
  - Erabakitzeko eskubidea, gauzak aldatu nahi dituztenen tresneria baita, eta ez gauzak dauden bezala utzi nahi ditzuztenena

Benetako dolu bat dakar posizio honek

Doluaren etapak (Kubler-Ross)

- Ez dira beti garbiak, *teilakatu* edo gainjarri egiten dira, eta erregresioak izan daitezke
- 5 dira, eta joku gisa...???

1. Ukazioa

Lizarra-Garazi

2. Sumindura, amorrua

Hamarkada galdua

3. Negoziaketa

Loiola, Ibarretxe plana

4. Depresioa

2011. urtetik

5. Onarpena

PNVren Estatu politikarekin
lerratze garbia

Soberanismoaren erronkak

- Minoria delako, gizarte esparruak irabaztea
  - horretarako neoliberalismoaren aurkako ildo indartu behar da
  - Egunerokotasunetik eta jende xehearen interes konkretuetatik sortu daitezke akontezimendu bihurtzen dira gatazka
- Kategoría berriak sortzea
  - Lurraldetasunari buruz
  - Proposamen politikoari buruz
- Polarizazio aukerak profitatu (autogobernu komisioren lana eta emaitza kasu)
- Korreduria eta artikulazio sozial, sindikal, politiko berria

Soziala eta instituzionala uztartu

- Aritmetika instituzionalaren espejismoa gainditzea instituzioetan beste modu batera inziditzeko
  - Neoliberalismoaren aurkako ildo garbiago bat
  - Herri aktibazioarekin eta mugimendu sozialarekin artikulatua
  - Kultura politikoen alderdi kontestatarioak ez galdu (kotsentsuaren proposamen ideologikoari erresistitu baita homologazio instituzionalaren mekanismoari ere)
- Profitatu instituzioetatik kanpo dauden aukerak instituzioetan ere bestelako indar erlazio bat osatzeko
  - Sindikalgintzaren ekarpena eta tentsionamendua
  - Gure Esku dagoren dinamikaren alderdi boteretzalea eta kategoriajarzalea (performatiboa baino gehiago)

Eskozia eta Kataluniako lezioak

- Herri aktibazioa,
elite politikoek joan nahi ez zuten lekura joateko
- Politika sozialen garrantzia
unionismoari lekua hartzeko